

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

**Damiano Aliprandi -
Fondazione Fitzcarraldo**

Code n. M1 Unit4 SU4.1

Περίληψη

Επισκόπη

Σκοποί και στόχοι
Τι θα μάθετε
Λέξεις κλειδιά και όροι
Υπόβαθρο

Ενότητα 1

Βασικοί
ενδιαφερόμενοι
φορείς σε έργα
τοπικής ανάπτυξης

Ενότητα 2

Περιπτώσιολογικές
μελέτες

Ενότητα 3

Ανοιχτές ερωτήσεις &
συμβουλές
Ανοιχτές ερωτήσεις &
προβληματισμοί
Βασικά συμπεράσματα

Ενότητα κλεισίματος

Κατάλογος παραπομπών
Ονόματα συγγραφέων και
συντελεστών

Σκοπός και στόχοι

Το θέμα αυτής της παρουσίασης **είναι ο ρόλος των ενδιαφερομένων φορέων σε έργα τοπικής ανάπτυξης με βάση τον πολιτισμό** και ο στόχος είναι να οριστούν και να αναλυθούν οι σχετικοί ενδιαφερόμενοι φορείς που συνήθως εμπλέκονται: ιδρύματα, ΟΔΠ και κερδοσκοπικοί και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Τι θα μάθετε (Μαθησιακά αποτελέσματα)

Στο τέλος αυτής της παρουσίασης, θα είστε σε θέση να:

- Να έχετε μεγαλύτερη επίγνωση του επιπέδου πολυπλοκότητας σε κάθε έργο τοπικής ανάπτυξης.
- Να προσδιορίσετε τις κύριες τυπολογίες των φορέων, τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να συμμετέχουν και τον τρόπο με τον οποίο συνήθως αλληλεπιδρούν μεταξύ τους.
- Να γνωρίζετε και να χρησιμοποιείτε πιθανές προσεγγίσεις, μεθοδολογίες και διαδικασίες για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών περιοχών και των ενδιαφερομένων φορέων.
- Να ερμηνεύετε τις διαφορετικές ανάγκες των ενδιαφερομένων και να περιγράφετε πώς αυτές επηρεάζουν ένα έργο και να περιγράφετε τα αποκλίνοντα συμφέροντα πολλαπλών ενδιαφερομένων και τις ανταγωνιστικές προτεραιότητές τους.

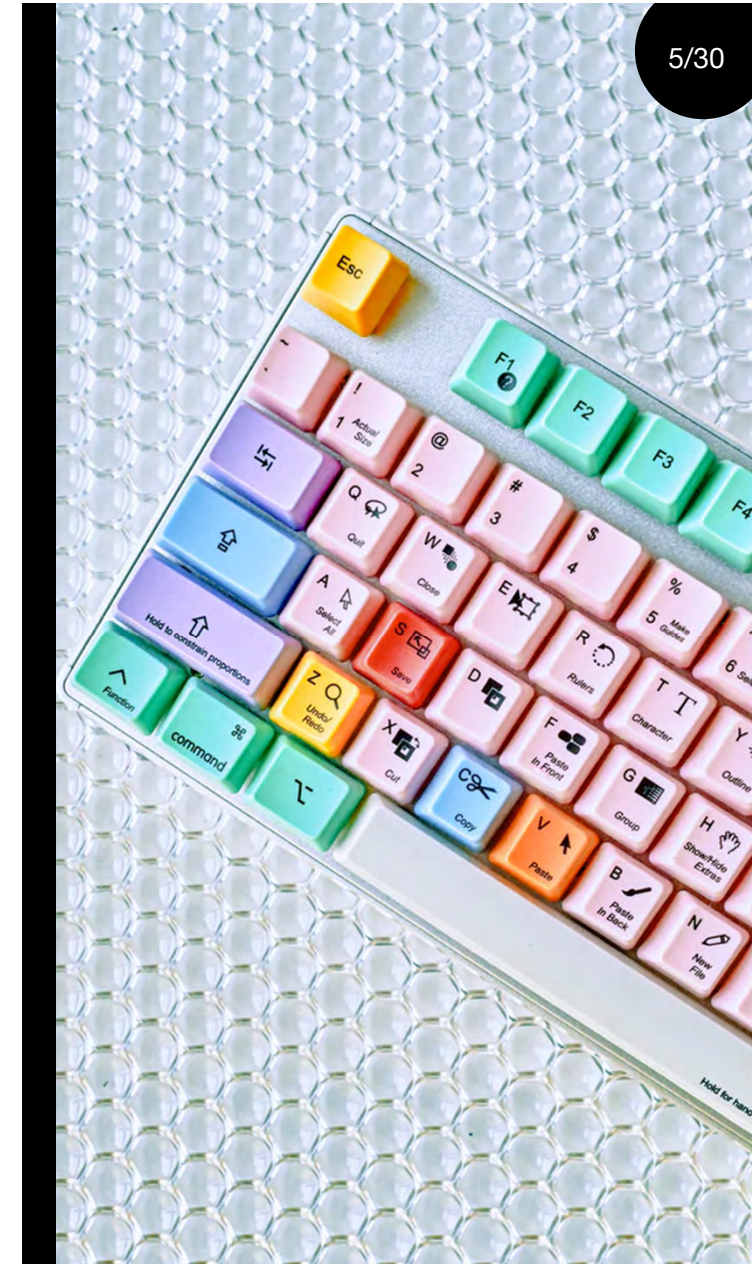
Λέξεις κλειδιά & όροι

Διαδικασία τοπικής ανάπτυξης

"Ένα περιεκτικό και ολοκληρωμένο όραμα και δράση που οδηγεί στην επίλυση των προβλημάτων μιας περιοχής και που επιδιώκει να επιφέρει μια διαρκή βελτίωση της οικονομικής, φυσικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής κατάστασης μιας περιοχής που έχει υποστεί αλλαγές" (Roberts, Peter 2000).

General users

Επαγγελματίες, εταιρείες ή επιχειρήσεις που συμβάλλουν στη συνολική αναβάθμιση μιας περιοχής παρέχοντας χρήσιμες υπηρεσίες και εγκαταστάσεις, αλλά θεωρώντας την Πολιτιστική Κληρονομιά κυρίως ως περιουσιακό στοιχείο για εμπορική εκμετάλλευση.

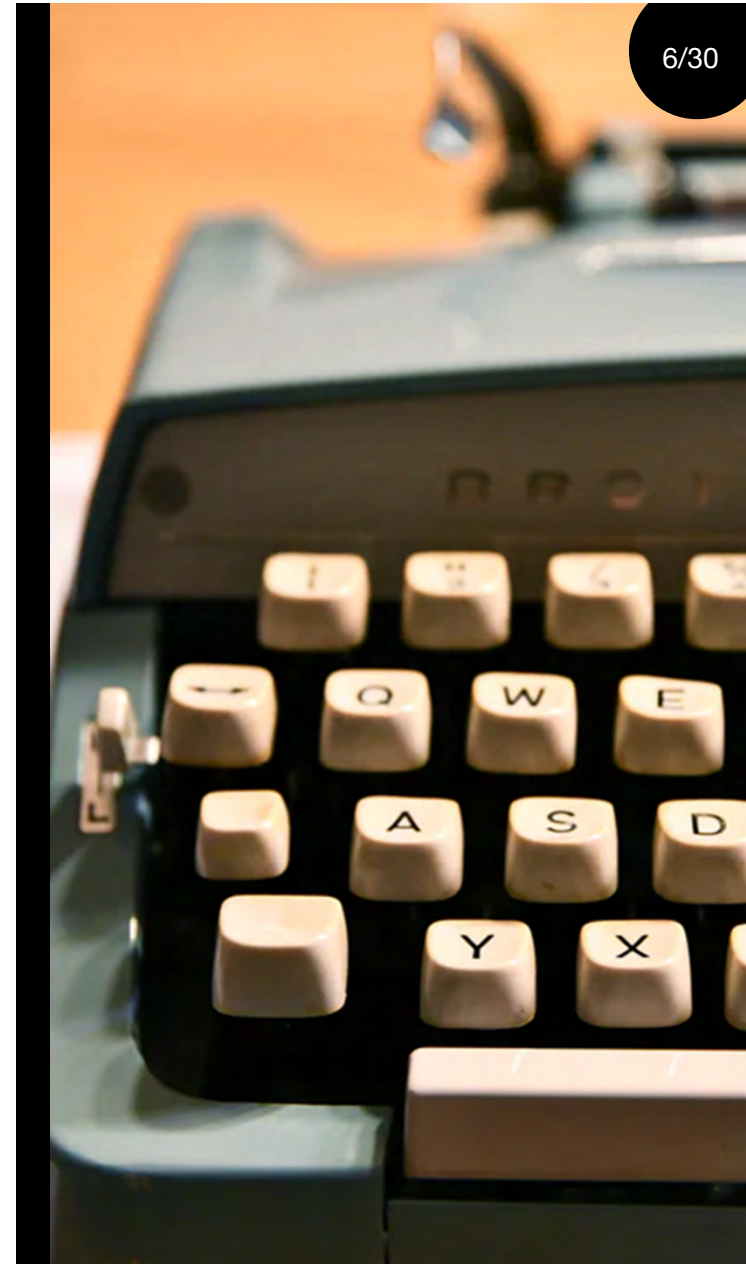
Λέξεις κλειδιά & όροι

General enhancers

Εταιρείες που χρησιμοποιούν τον πολιτισμό για να εδραιώσουν ή να ενισχύσουν τη συνολική φήμη τους, ακόμη και αν η επιχείρησή τους δεν σχετίζεται με τον πολιτισμό.

Cultural enhancers

Κερδοσκοπικοί οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στους πολιτιστικούς τομείς.

Υπόβαθρο

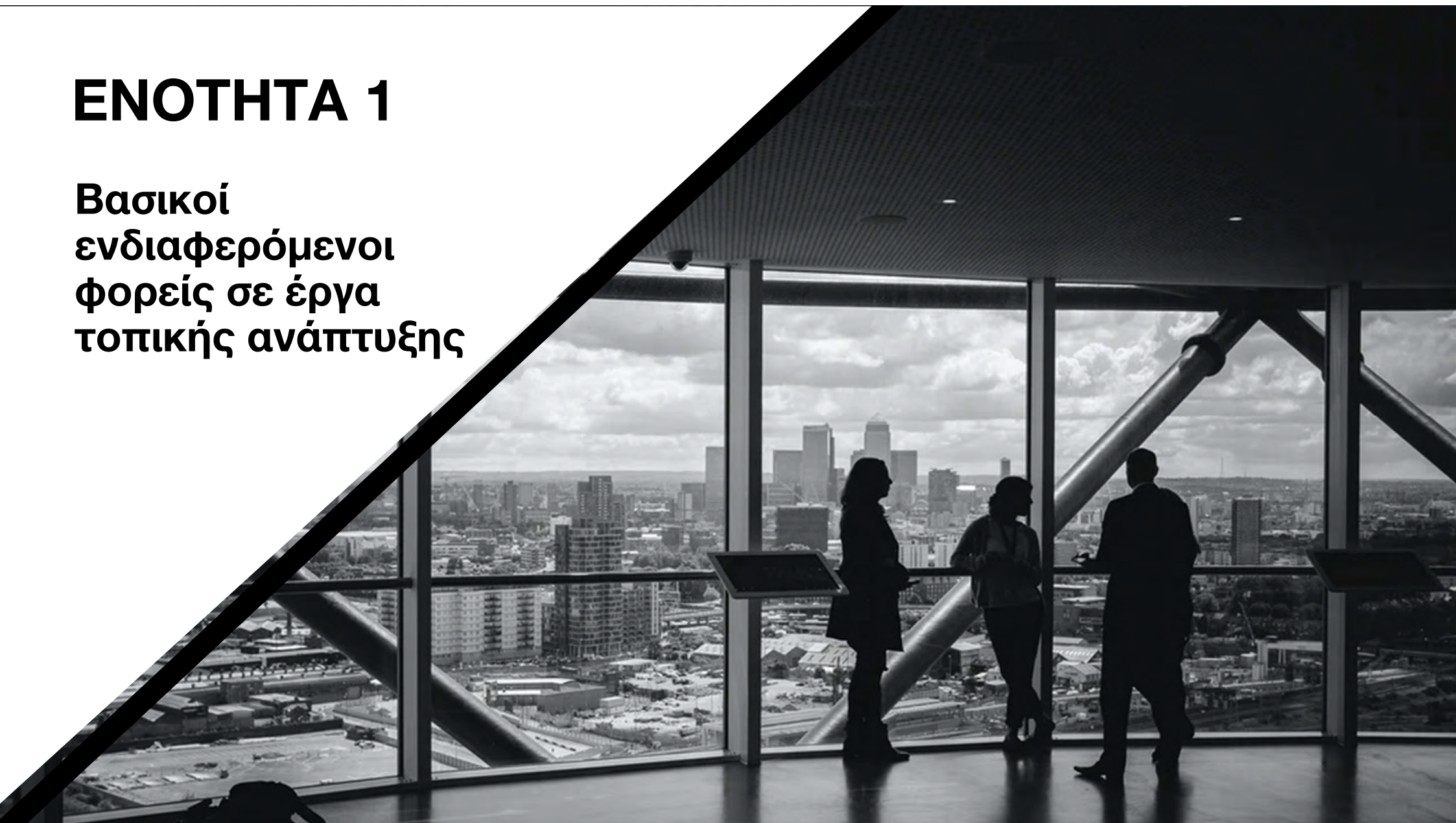
Η έλλειψη επίγνωσης της **εγγενούς πολυπλοκότητας** κάθε τοπικού αναπτυξιακού σχεδίου ή πολιτικής αποτελεί πάντα **απειλή** για την επιτυχία των παρεμβάσεων που πραγματοποιούνται στην περιοχή, ανεξάρτητα από τις προθέσεις ή το ύψος των οικονομικών πόρων που επενδύονται.

Το πώς λειτουργούν οι τοπικοί φορείς, ποιες είναι οι ανάγκες και οι προσδοκίες τους, οι λόγοι για τους οποίους θα μπορούσαν να παρακινηθούν να επενδύσουν στην υλοποίηση ορισμένων τοπικών αναπτυξιακών έργων είναι το σωστό σημείο εκκίνησης για τη χάραξη μιας στρατηγικής και την ενεργό συμμετοχή όλων των βασικών τοπικών φορέων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Βασικοί
ενδιαφερόμενοι
φορείς σε έργα
τοπικής ανάπτυξης

Ένα θέμα πολυπλοκότητας και συγκρούσεων

Τα σχέδια τοπικής ανάπτυξης περιλαμβάνουν μια ποικιλία δραστηριοτήτων που ενδέχεται να έρχονται σε σύγκρουση μεταξύ τους, επειδή πρέπει να σχετίζονται τόσο με την προστασία όσο και με την ανάδειξη της κληρονομιάς. Η πολιτιστική οικονομική βιβλιογραφία αναφέρεται ως "ένταση μεταξύ πολιτισμού και εμπορίου":

- η "προστασία" διασφαλίζει ότι η πολιτιστική και φυσική κληρονομιά διατηρείται για τις μελλοντικές γενιές και δεν καταστρέφεται για οικονομικούς (ή ιδεολογικούς) λόγους,
- Οι δραστηριότητες "ανάδειξης" αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν ότι η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να εκτιμηθεί και να "χρησιμοποιηθεί" από όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ένα θέμα πολυπλοκότητας και συγκρούσεων

Ορισμένες κατηγορίες τοπικών φορέων διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο ως ενδιαφερόμενοι φορείς λόγω της κεντρικής σημασίας της συμβολής τους για την επιτυχία κάθε τοπικής αναπτυξιακής παρέμβασης, αλλά θα πρέπει να έχουμε επίγνωση του γεγονότος ότι:

- οι ενδιαφερόμενοι φορείς δεν ενεργούν ποτέ ως μεμονωμένα μέλη
- οι ενδιαφερόμενοι φορείς είναι πιο πιθανό να αλληλεπιδράσουν μεταξύ τους φέρνοντας τις δικές τους ανάγκες, προσδοκίες, οράματα, ιδέες, προκαταλήψεις κ.λπ.

Οι βασικοί φορείς της τοπικής ανάπτυξης

ΙΔΡΥΜΑΤΑ

ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΑ

ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΑ

Οι βασικοί φορείς της τοπικής ανάπτυξης

Ιδρύματα

Δημόσιοι φορείς, όπως οι δημοτικές αρχές, μπορούν να αναλάβουν ποικίλους ρόλους σε σχέση με τις διαδικασίες τοπικής ανάπτυξης:

- **υπεύθυνοι για τον καθορισμό των πολιτικών** στο ευρύτερο επίπεδο;
- **ιδιοκτήτες κτιρίων ή χώρων** πολιτιστικού ενδιαφέροντος;
- **να παρέχουν κίνητρα**, όπως δημοσιονομικά και φορολογικά προνόμια που συνδέονται με την αποκατάσταση και επαναχρησιμοποίηση των ιδιωτικών τους ακινήτων, ιδίως για τους άδειους ή ανεκμετάλλευστους χώρους.

Η ανάδειξη χώρων Πολιτιστικής Κληρονομιάς συνήθως υπερβαίνει τις οικονομικές και διαχειριστικές δυνατότητες μεμονωμένων δήμων, γεγονός που συνηγορεί υπέρ της συμμετοχής ιδιωτικών φορέων - είτε κερδοσκοπικών είτε μη κερδοσκοπικών - που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν την πολιτιστική κληρονομιά για τους δικούς τους στόχους και σκοπούς.

Οι βασικοί φορείς της τοπικής ανάπτυξης

Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί

Οι μη κερδοσκοπικοί κοινωνικοί και πολιτιστικοί οργανισμοί είναι υψίστης σημασίας για τη μετατροπή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς σε μοχλό για την τοπική ανάπτυξη, την πολιτιστική συμμετοχή και την κοινωνική ένταξη.

Στην πραγματικότητα, οι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί είναι σε θέση να:

- **να προσεγγίσουν νέα ακροατήρια** (αλλά όχι πελάτες)
- **εμπλοκή** του κοινού μέσω πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων
- **προώθηση της κοινοτικής** ανάπτυξης μέσω της αναζωογόνησης εγκαταλελειμμένων ή αναξιοποίητων ιστορικών κτιρίων ή χώρων.

Η θεσμική εμπλοκή των μη κερδοσκοπικών φορέων φαίνεται εύκολη από απόσταση, καθώς οι κοινωνικοί και πολιτιστικοί σκοποί και στόχοι που επιδιώκουν οι οργανισμοί αυτοί είναι συνήθως ευθυγραμμισμένοι με τις αποστολές που οδηγούν τους δημόσιους φορείς μέσω των δημόσιων πολιτικών.

Ωστόσο, υπάρχουν δυνητικές απειλές που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τη συνολική βιωσιμότητα της συμμετοχής των μη κερδοσκοπικών φορέων.

Οι βασικοί φορείς της τοπικής ανάπτυξης

Κερδοσκοπικοί οργανισμοί

Η αναζωογόνηση των περιοχών προϋποθέτει τη συμμετοχή ενός ευρύτερου φάσματος διαφορετικών οικονομικών δραστηριοτήτων. Για ένα μέρος αυτών των δραστηριοτήτων, η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί θεμελιώδες περιουσιακό στοιχείο για την παροχή ποιοτικών προϊόντων ή υπηρεσιών.

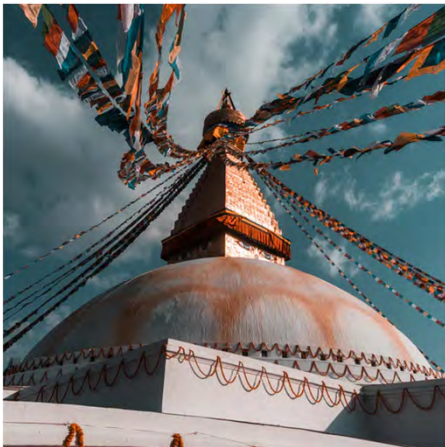
Συνεπώς, οι επιτυχείς διαδικασίες αναγέννησης στηρίζονται στη συμμετοχή διαφορετικών ιδιωτικών οργανισμών, ο καθένας από τους οποίους χαρακτηρίζεται από διαφορετικές ανάγκες, στόχους και προσεγγίσεις. Ανάλογα με το όραμά τους και το είδος της επιχείρησης που διευθύνουν, οι κερδοσκοπικοί οργανισμοί (εταιρείες, επιχειρήσεις, βιομηχανίες) θα μπορούσαν να ενδιαφέρονται να δραστηριοποιηθούν σε μια συγκεκριμένη περιοχή:

- μόνο για να επωφεληθούν από οικονομικά κίνητρα ή για να επιτύχουν έναν συγκεκριμένο στόχο,
- να βελτιώσουν τη φήμη του εμπορικού τους σήματος ή να ενισχύσουν καλύτερα την εταιρική τους κοινωνική ευθύνη κ.λπ.

Οι βασικοί φορείς της τοπικής ανάπτυξης

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα θεσμικά όργανα θα πρέπει να γνωρίζουν αυτή την ετερογένεια των διαφόρων φορέων, ώστε να αντιμετωπίζουν καλύτερα τις παρεμβάσεις τους και να εντοπίζουν τις ομάδες που ταιριάζουν καλύτερα στους σκοπούς και τους στόχους της πρωτοβουλίας ανάπτυξης.

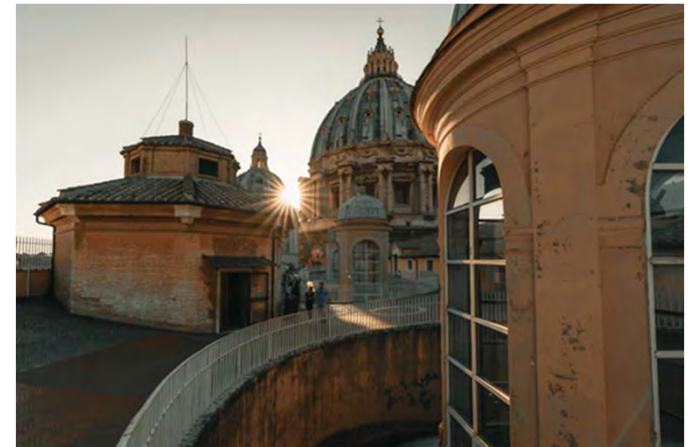
Σε σχέση με το ενδιαφέρον τους και τη σχέση τους με την Πολιτιστική Κληρονομιά, υπάρχουν τρεις **κύριες τυπολογίες κερδοσκοπικών φορέων**:

General users

General enhancers

Cultural enhancers

Τρεις κύριες τυπολογίες κερδοφόρων φορέων

General users: Ιδιώτες με μικρό ή καθόλου ειδικό ενδιαφέρον, αλλά με κίνητρο άλλους παράγοντες, όπως η παρουσία οικονομικών οφελών, οικονομικές ευκαιρίες για αγορά ή ενοικίαση ακινήτων. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει όλες τις εταιρείες που εξετάζουν τα εδάφη μόνο/κυρίως ως περιουσιακό στοιχείο για επιχειρηματική εκμετάλλευση.

General enhancers: Εταιρείες που χρησιμοποιούν τον πολιτισμό για να εδραιώσουν ή να ενισχύσουν τη συνολική φήμη τους ως εργαλείο επικοινωνίας, μάρκετινγκ ή Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, ακόμη και αν οι δραστηριότητές τους δεν σχετίζονται με τον πολιτισμό.

Cultural enhancers: Κερδοσκοπικοί οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στους πολιτιστικούς τομείς. Για αυτήν την ομάδα, οι περιοχές που είναι πλούσιες σε ιστορία, πολιτισμό και τέχνες αποτελούν συχνά φυσικό βιότοπο, πλήρως ευθυγραμμισμένο με την επιχειρηματική τους στρατηγική, τις δραστηριότητές τους, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους. Αυτή η ομάδα περιλαμβάνει επίσης εκείνους τους πολιτιστικούς και κοινωνικούς μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που είναι πιο πιθανό να διαχειρίζονται ανακαινισμένα κτίρια και χώρους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Περιπτωσιολογικές
μελέτες

Κατάλογος περιπτώσιολογικών μελετών

Στην παρούσα ενότητα θα περιγραφούν **δύο ενδιαφέροντα παραδείγματα συμμετοχής** των ενδιαφερομένων φορέων με στόχο την εμπλοκή ενός ευρέος φάσματος τοπικών φορέων σε τοπικά αναπτυξιακά έργα.

Το επίκεντρο αυτών των σύντομων περιγραφών είναι ο "**ρόλος της δέσμευσης**" μεταξύ του δημόσιου και του κερδοσκοπικού τομέα, ο οποίος είναι ένα από τα πιο σύνθετα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε αυτού του είδους τις πρωτοβουλίες.

Case Study 1: “Urbino and Montefeltro” Cultural District

Όταν συνεργάζονται, τα τοπικά θεσμικά όργανα μπορούν να ενεργοποιήσουν αποτελεσματικά μακροπρόθεσμα τοπικά αναπτυξιακά έργα στα οποία εμπλέκεται μεγάλος αριθμός διαφορετικών ενδιαφερομένων φορέων. Αυτή είναι η περίπτωση της πολιτιστικής περιοχής “Urbino και Montefeltro”, που ξεκίνησε το 2016 από την ορεινή κοινότητα Alto και Medio Metauro, στην περιφέρεια Marche (Κεντρική Ιταλία).

Στόχος της Περιφέρειας είναι να ενισχύσει την τοπική πολιτιστική κληρονομιά ως κύριο μοχλό ανάπτυξης του αργού τουρισμού σε μια περιοχή πολύ πλούσια από άποψη τεχνών, ιστορίας και τοπίου, αλλά όχι καλά συνδεδεμένη με την υπόλοιπη περιοχή.

Ο κατάλογος των πιθανών διευκολύνσεων και των πλεονεκτημάτων που παρέχονται για την εμπλοκή των τοπικών φορέων δεν αποσκοπεί στην απλή μεταβίβαση ευθυνών από τα θεσμικά όργανα προς τους ιδιωτικούς οργανισμούς. Αντίθετα, οι συμφωνίες για τις διευκολύνσεις και τα οφέλη αποτελούν από μόνες τους ισχυρά εργαλεία μόχλευσης για την τοπική ανάπτυξη, καθώς θεμελιώνουν μακροπρόθεσμη συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων και ιδιωτικών φορέων.

Περιπτωσιολογική μελέτη 1: Πολιτιστική συνοικία "Urbino και Montefeltro"

Οι διευκολύνσεις που μπορεί να παράσχει η Ορεινή Κοινότητα για την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων σε διαδικασίες ανάπλασης με γνώμονα την πολιτιστική κληρονομιά μπορούν να θεωρηθούν ότι ανήκουν άμεσα σε τρεις κύριες κατηγορίες:

1. άμεση χρηματοδότηση,
2. προώθηση της τοποθέτησης και της επωνυμίας,
3. μείωση του κόστους και τεχνική υποστήριξη.

Περιπτωσιολογική μελέτη 1: Πολιτιστική συνοικία "Urbino και Montefeltro"

Ακολουθεί ένας κατάλογος τέτοιων διευκολύνσεων :

- **Θεσμική έγκριση** και τεχνική υποστήριξη για να βοηθηθούν οι ιδιωτικοί φορείς να αλληλεπιδράσουν με τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς που είναι αρμόδιοι για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς (εθνικά ιδρύματα, τμήματα πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ.)
- **Τεχνική υποστήριξη** για τη διευθέτηση διοικητικών και γραφειοκρατικών ζητημάτων, με ιδιαίτερη έμφαση στις τεχνικές λεπτομέρειες που συνοδεύουν τις δραστηριότητες αποκατάστασης
- **Θεσμική υποστήριξη** που θα βοηθήσει τους ιδιώτες να αναζητήσουν οικονομική στήριξη από άλλα θεσμικά όργανα σε τοπική, εθνική και διεθνή κλίμακα (π.χ. χρηματοδότηση από την ΕΕ)
- **Μείωση του ενοικίου** ή των άλλων λειτουργικών δαπανών που σχετίζονται με τη διαχείριση του κτιρίου ή του χώρου
- **Άμεση οικονομική ενίσχυση**
- Υποστήριξη της επικοινωνίας και της προώθησης των δράσεων σε τοπικό επίπεδο
- **Προώθηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων** στον περιβάλλοντα χώρο, π.χ. φεστιβάλ, πολιτιστικές ή αθλητικές εκδηλώσεις, με στόχο την αύξηση της προβολής των ιδιωτών κατοίκων και των σχεδίων επαναχρησιμοποίησης τους

Περιπτωσιολογική μελέτη 2: Ecomuseo delle Miniere e della Val Germanasca

Ο ρόλος ενός οικομουσείου

Το Οικομουσείο θα μπορούσε να διαδραματίσει καίριο ρόλο στην εμπλοκή διαφορετικών τοπικών φορέων στην ίδια τοπική αναπτυξιακή στρατηγική ή έργα, παρέχοντας σύνδεσμο μεταξύ δημόσιων φορέων και ιδιωτικών οργανισμών ή εταιρειών.

Ένα οικομουσείο, στην πραγματικότητα, στοχεύει να υποστηρίξει και να ενδυναμώσει μια κοινότητα να αναπτύξει και να διαχειριστεί τη δική της κληρονομιά, βοηθώντας την να διατηρήσει τους πόρους και τις παραδόσεις της, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει τους τουρίστες και τα μέλη της κοινότητας να απολαμβάνουν την επίσκεψη και τη χρήση των χώρων του οικομουσείου. Τα οικομουσεία εστιάζουν στην ταυτότητα ενός τόπου, με βάση τη συμμετοχή, και προσπαθούν να βελτιώσουν την εμπλεκόμενη κοινότητα και την κληρονομιά της μέσω μιας συμφωνίας. Με άλλους όρους, το Οικομουσείο μπορεί να θεωρηθεί ως ένα **εργαλείο για τη συμμετοχική διαχείριση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς μιας περιοχής.**

Περιπτωσιολογική μελέτη 2: Ecomuseo delle Miniere e della Val Germanasca

Μια ενδιαφέρουσα εμπειρία είναι το **Ecomuseo delle Miniere e della Val Germanasca** που αναπτύχθηκε από το 1998 σε μια μικρή αλπική κοιλάδα δυτικά του Τορίνο (Ιταλία). Ξεκίνησε από ένα ορυχείο τάλκης, το οποίο εξακολουθεί να είναι εν μέρει ενεργό και το οποίο έχει καταστεί επισκέψιμο.

Με την πάροδο των ετών, το οικομουσείο δημιούργησε ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που καλύπτουν όχι μόνο το ίδιο το ορυχείο, αλλά ολόκληρη την κοιλάδα, τον πολιτισμό "Valdese" που χαρακτηρίζει αυτό το τμήμα του Πιεμόντε και τα γύρω βουνά που περιέχουν πολλές γεωλογικές τοποθεσίες και τοποθεσίες βιοποικιλότητας.

Η διοικητική δομή του οικομουσείου είναι μια εταιρεία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η "La Tuno SRL", η οποία αποτελείται από οκτώ τοπικές ή περιφερειακές κυβερνήσεις και επτά ιδιωτικές ενώσεις ή επιχειρήσεις της κοιλάδας. Κάθε δραστηριότητα προετοιμάζεται και διευθύνεται από τους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς.

scopriMiniera

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Ανοιχτές ερωτήσεις
& συμβουλές

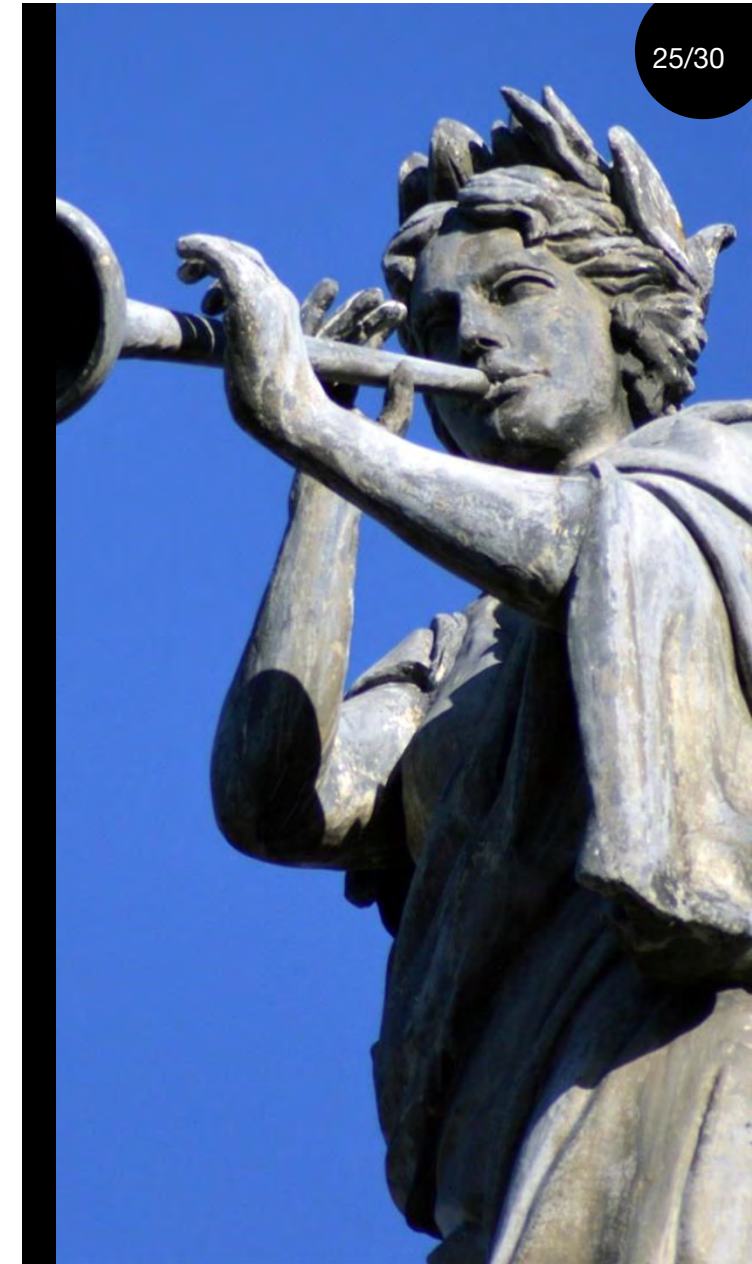
Ανοιχτές ερωτήσεις & προβληματισμοί

Πώς θα μπορούσαν θεσμικά όργανα, κερδοσκοπικοί και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί να συνεργαστούν για την εφαρμογή διατομεακών πολιτικών σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά και τον τουρισμό

Ποιος είναι ο διαφορετικός ρόλος των κερδοσκοπικών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών στην τοπική αναπτυξιακή διαδικασία

Τι είδους ρόλους και αρμοδιότητες θα μπορούσαν να έχουν οι δημόσιοι φορείς στις διαδικασίες τοπικής ανάπτυξης της πολιτιστικής κληρονομιάς

Υπάρχουν περιπτώσιολογικές μελέτες όπου οι DMO έχουν εφαρμόσει διαδικασίες εδαφικής ανάπτυξης με άμεση συμμετοχή των κοινοτήτων

Βασικά συμπεράσματα

Τώρα που τελειώσατε την παρακολούθησή του, θα πρέπει να είστε σε θέση να :

- Να έχετε μεγαλύτερη επίγνωση του επιπέδου πολυπλοκότητας σε κάθε έργο τοπικής ανάπτυξης
- Προσδιορισμός των κύριων τυπολογιών των φορέων, του τρόπου με τον οποίο θα πρέπει να συμμετέχουν και του τρόπου με τον οποίο συνήθως αλληλεπιδρούν μεταξύ τους

Ενότητα κλεισίματος

Κατάλογος παραπομπών

Burrop, T. (2014). Cultural districts: bottom-up and top-down drivers. Washington, USA: American for Arts. Retrieved from: <https://www.americansforthearts.org/by-program/reports-and-data/legislation-policy/naappd/cultural-districts-bottom-up-and-top-down-drivers>

Council of the European Union. (2018). Participatory governance of cultural heritage. Report of the OMC (Open Method of Coordination) working group of Member States' experts – Study. Luxembourg, Luxembourg: European Union. Retrieved from: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b8837a15-437c-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en>

Case study 1: <http://www.unionemontana.altavalledelmetauro.pu.it/altro/progetti-e-altri-servizi/distretto-culturale-evoluto-urbino-e-il-montefeltro>

Case study 2: <https://www.ecomuseominiere.it/>

Dalla Longa, R. (2011). Urban Models and Public-Private Partnership. New York, USA: Springer. Retrieved from: <https://www.springer.com/gp/book/9783540705079>

European Commission. (2017). Mapping of Cultural Heritage Actions in European Union policies, programmes and activities. Bruxelles, Belgium: European Commission. Retrieved from: https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

Inherit. (2007). A guide to successful urban regeneration, Interreg IIIC. Norwich, United Kingdom: European Association of Historic Towns and Regions (EAHTR). New Jersey, USA: Wiley Periodicals, Inc. Retrieved from: <http://www.historic-towns.org/wp-content/uploads/2018/09/Inherit-complete-doc-final-version-pdf-Layout-1-1.pdf>

Συγγραφέας & Συντελεστές

Damiano Aliprandi, Fondazione Fitzcarraldo
damiano.aliprandi@fitzcarraldo.it

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Project Number
601073-EPP-1-2018-1-IT-EPPKA2-SSA

This Project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the autor, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

This work is licensed under a Creative Commons

Attribution-Noncommercial-ShareAlike 4.0 International License
(CC BY-NC-SA 4.0)

www.euheritage.eu

